

Sosialidemokraattisen, Kokoomuksen, Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmien yhteinen aloite kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 153

Valtuutettu Pirita Hyötylä esitti seuraavan valtuustoryhmien yhteisen aloitteen:

Kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta.

Kemin vaikean taloustilanteen korjaaminen vaatii sekä pitkän että lyhyen aikavälin linjauksia ja toimenpiteitä. Toimenpiteiden tulee olla selkeitä ja konkreettisia. Valtuusto on hyväksynyt vuonna 2020 talouden sopeuttamisohjelman. Sopeuttamisohjelma on osoittautunut yksinään riittämättömäksi, ja siksi aloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät esittävät lisää konkreettisia toimenpiteitä ja linjauksia talouden sopeuttamiseen. Uudet toimenpiteet ja linjaukset edistävät talouden tasapainottamista sekä elinvoiman, työllisyyden ja hyvinvoinnin lisäämistä.

Esitämme kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi alla olevat toimenpiteet ja aikataulut. Esitämme myös, että toimenpiteet kirjataan talousarviokirjaan seuraavan vuoden toimenpide-ehdotuksiksi.

Taloutta parantavat toimenpiteet

1. Hyvinvointilautakunta valmistelee koulu- ja päiväkotiverkkoa vaihtoehtoon 2, sekä uusien syntyvyyslukujen ja ennusteiden pohjalta. Kouluverkko päätetään vuoden 2022 aikana.

- Kouluverkko uudistuksen painotukset: poikkihallinnollisen toiminnan lisääminen kouluilla (nuorisotoimi, liikunta, kulttuuri, 3. sektori) sekä laadukkaan ja monipuolisen opetuksen järjestäminen/takaaminen. Oppilasmäärän lasku ja koulukiinteistöjen huono kunto edellyttävät konkreettista ja kokonaisvaltaista suunnitelmaa siitä, millaisia ja mitä toimintoja sisällään pitäviä koulukiinteistöjä meillä jatkossa toimii.

2. Palvelut vastaamaan asukaslukua. Organisaatiouudistuksen yhteydessä selvitetään kaupungin järjestämien palveluiden osalta, millä järjestämistavalla ja kuinka laajasti palvelua aiotaan jatkossa tuottaa (mm. kulttuuri, nuorisotyö ja liikunta, hallintopalvelut). Ensimmäinen vaihe käytäntöön toukokuun 2022 loppuun mennessä (huomioidaan tarvittaessa jo talousarvion 2022 valmistelussa)

- lähtökohtana ennaltaehkäisevän työn lisääminen (mm. kulttuuri, neuvolatoiminta ja perhepalvelut)

3. Organisaatiouudistuksen mukainen toimintojen ja tilojen yhteensovittaminen koko konsernin sisällä

- kaikilta toimijoilta oman palvelutuotannon määrän ja laadun tarkastelua. Suunnitelma valmis 2022 kevään aikana

4. Ympäristölautakunnan alaisten palveluiden ja toimintojen uudelleen arviointi ja organisointi

5. Organisaatiouudistusta ja sen kehittämistä jatketaan koko valtuustokauden ajan.

Työllisyyttä parantavat toimenpiteet

6. Yhteistyö Meri-Lapin kuntien kanssa käynnistetään välittömästi, koskien TE-toiminnan siirtymistä kuntien tehtäväksi (työllisyysyksikkö).

7. Varmistetaan työllisyysyksikön ja yritysten välisen yhteistyön kehittäminen riittävillä resursseilla.

8. Selvitetään kannustimet ("porkkana") yritysten työllistämiseen.

9. Sosiaalinen työllistäminen huomioidaan kilpailutuksessa. Otetaan käyttöön kevään 2022 aikana.

- "Valtio työllistäjänä": laaditaan suunnitelma tuoreen alueellistamispäätöksen mukaisesti, huomioiden strategia (esimerkiksi kiertotalous, Metsähallitus)

10. Työllisyysyksikön vaikuttavuuden arviointi, kehittäminen ja seuranta vuoden 2022 aikana

- Koulutuspolut / kohtaanto-ongelman ratkaisu (koulutusta aloille, jossa työntekijöitä tarvitaan tulevaisuudessa)

Elinvoimaa parantavat toimenpiteet

11. Kemi on aktiivinen toimija naapurikuntien kanssa (elinkeinotoiminnan yhteistyö).

12. Varmistetaan yritysmarkkinointi (yritystontit ja keskustan kehittäminen) riittävällä resursoinnilla ja/tai työn uudelleen organisoinnilla

13. Ratkaistaan kaavoituksen aliresursointi 2022 talousarviossa

14. Merellisen tuulivoimapuiston (Ajos) investoreiden selvittäminen

15. Etätyömahdollisuuksien kehittäminen Kemissä (nopeat nettiyhteydet, asuminen, tyhjien toimitilojen tarjoaminen)

16. Koulutuspaikkojen turvaaminen (edunvalvonta) ja korkeakoulupaikkojen lisääminen (yliopistokeskus/korkeakouluyhteisö)

17. Kotimaan matkailun jatkuva kehittäminen (mm. rantaviiva ja saaristo). Selkeä roolijako kotimaan ja ulkomaan matkailussa, kuka markkinoi, kehittää ja vastaa mistäkin?

Kemin Sosialidemokraattinen
valtuustoryhmä
Pj. Pirita Hyötylä

Kemin Kokoomuksen
valtuustoryhmä
Pj. Marko Leskio

Kemin Perussuomalaisten
valtuustoryhmä
Pj. Hannu Peurasaari

Kemin Vihreiden
valtuustoryhmä
Pj. Kimmo Hirvenmäki

Päätös

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 418

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus lähettää aloitteen toimialajohtajien tietoon toimenpiteitä varten. Aloite tulee huomioida kaupungin talouden tasapainottamistoimia toteutettaessa.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen toimialajohtajien tietoon toimenpiteitä varten. Aloite tulee huomioida kaupungin talouden tasapainottamistoimia toteutettaessa.

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 473

Valmistelu	Kaupungin talouden tasapainottamiseksi on laadittu yhdessä FCG:n kanssa talouden tasapainottamisohjelma. Ohjelma ja sen vaatimat toimenpiteet olivat erillisenä asiana KH kokouksessa 28.3. Toimialat ovat ottaneet aloitteessa esitetyt toimenpiteet mahdollisuuksien mukaan huomioon. Taloutta parantavat toimenpiteet 1. Hyvinvointilautakunta valmistelee koulu- ja päiväkotiverkkoa vaihtoehtoon 2, sekä uusien syntyvyyslukujen ja ennusteiden pohjalta. Kouluverkko päätetään vuoden 2022 aikana. - Kouluverkko uudistuksen painotukset: poikkihallinnollisen toiminnan lisääminen kouluilla (nuorisotoimi, liikunta, kulttuuri, 3. sektori) sekä laadukkaan ja monipuolisen opetuksen järjestäminen/takaaminen. Oppilasmäärän lasku ja koulukiinteistöjen huono kunto edellyttävät konkreettista ja kokonaisvaltaista suunnitelmaa siitä, millaisia ja mitä toimintoja sisällään pitäviä koulukiinteistöjä meillä jatkossa toimii. <i>-valtuuston päätös 4.4.2022, kouluverkko valmistellaan yhden yläkoulun mallilla</i> <i>-hyvinvointilautakunta nimeää palveluverkkotyöryhmän</i> <i>-uudisrakentamisessa/kiinteistöjen korjaamisessa huomioidaan tilojen monikäyttöisyys</i> <i>-hyte työn kehittäminen ja toimeenpano hyte-kertoimen edellyttämällä tavalla</i> <i>-tilapalvelut kartoittaa nykyiset vaka-koulu kiinteistöt ja niiden elinkaaren</i> 2. Palvelut vastaamaan asukaslukua. Organisaatiouudistuksen yhteydessä selvitetään kaupungin järjestämien palveluiden osalta, millä järjestämistavalla ja kuinka laajasti palvelua aiotaan jatkossa tuottaa (mm. kulttuuri, nuorisotyö ja liikunta, hallintopalvelut). Ensimmäinen vaihe käytäntöön toukokuun 2022 loppuun mennessä (huomioidaan tarvittaessa
-------------------	--

jo talousarvion 2022 valmistelussa)

- lähtökohtana ennaltaehkäisevän työn lisääminen (mm. kulttuuri, neuvolatoiminta ja perhepalvelut)

-Kemin kaupunginvaltuuston on 4.4. hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman – kasvamme kokoiseksemme. Ohjelman lähtökohta-ajatus on pyrkiä tiivistämään palvelurakennetta ja tehostamaan toimintaa tarkastelemalla mistä voidaan luopua ja mitä voidaan tehdä uudella taloudellisemmalla tavalla.

-liikuntacampus rakentuu liikuntahallista-uimahallista ja Sauvosaaren ulkoilualueesta, jota johdetaan kuntakonserniin kuuluvan yhtiön kautta

-Asia valmistelussa osana uuden liikuntahallin rakentamisprojektia

3. Organisaatiouudistuksen mukainen toimintojen ja tilojen yhteensovittaminen koko konsernin sisällä

- kaikilta toimijoilta oman palvelutuotannon määrän ja laadun tarkastelua. Suunnitelma valmis 2022 kevään aikana

-Kaupunki ei vuokraa pitkillä vuokrasopimuksella palvelutoimintaan ulkopuolisia tiloja

-Konsernin tiloja hyödynnetään peruspalvelujen tuottamisessa

-Kuntayhtymän (Lappia) tilojen käyttömahdollisuudet palvelutuotannossa huomioidaan--palveluverkkoselvityksessä tilavaihtoehtoja tarkastellaan laajasti

4. Ympäristölautakunnan alaisten palveluiden ja toimintojen uudelleen arviointi ja organisointi

Valtuusto päätti 4.4. talouden ropeutrusohjelmasta, jossa osana on merkittävältä osalta lautakunna alaiste toimintojen uudelleen organisointia ja tarpeen arviointi

5. Organisaatiouudistusta ja sen kehittämistä jatketaan koko valtuustokauden ajan.

- Edellä mainitussa talouden tasapainottamisohjelman toteuttamisessa on uusi organisaatorakenne tavoitteena. Kehittämistä ja kokeiluja tehdään optimaalisen palveluiden tuotantotavan kehittämiseksi.

- uuden kunnan ”tuulimyllyorganisaatio”-->generaattori on vahva hallinto ja kolme siipeä ovat hyvinvointi, elinvoima ja ympäristö

Työllisyyttä parantavat toimenpiteet

6. Yhteistyö Meri-Lapin kuntien kanssa käynnistetään välittömästi, koskien TE-toiminnan siirtymistä kuntien tehtäväksi (työllisyysyksikkö)

TE-uudistuksen valmistelu ja tuleva toteutus ovat elinvoimatoimialan työllisyystulosalueen yksi päätehtävä. Meri-Lapin kehittämiskeskukseen on perustettu alkuvuodesta 2022 työllisyystiimi, joka valmistelee ja selvittää TE 2024 uudistuksen mukaisen työllisyysalueen muodostamista Meri-Lapin kuntien ja Ylitornion kanssa. Työllisyystiimissä on edustajat Torniossa, Kemistä, Keminmaasta, Simosta, Tervolasta ja Ylitorniolta. Työllisyystiimin valmistelijana toimii Sari Moisanen ja puheenjohtajana työllisyyspäällikkö Riitta Hakala. Työryhmä on kokoontunut alkuvuonna

2022 säännöllisesti ja aluksi on työstetty nykytilaselvitystä ja lähtökohtia uudistukselle ja mahdolliselle työllisyysalueelle. Meri-Lapin kunnat muodostavat työvoimapohjaltaan riittävän ja laissa vaadittavan 20 000 henkilön työllisyysalueen. TE 2024 uudistuksen lakiuudistus tulee lausuttavaksi toukokuusta juhannukseen 2022. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan syksyllä 2022 ja kuntien sopimukset työllisyyden yhteistoiminta-alueesta tulee olla valmiita marraskuuhun 2023 mennessä. Työllisyystiimi seuraa uudistuksen etenemistä ja valmistelee saamaansa tehtävää ja raportoi siitä Meri-Lapin kehittämiskeskuksen johtotiimille ja kaupungin- ja kunnanhallituksille.

7. Varmistetaan työllisyysyksikön ja yritysten välisen yhteistyön kehittäminen riittävillä resursseilla.

Työllisyyspalveluissa on jo ensimmäisestä Työllisyyden kuntakokeilusta eli vuodesta 2012 alkaen panostettu työnantaja- ja yritysyhteistyöhön yrityskoordinaattorin työpanoksella. Työllisyyspalvelut-yksikön vakinaistamisen yhteydessä esitettiin ko. tehtävän ja toimen perustamista työllisyysyksikköön, mutta kaupunginhallitus hylkäsi esityksen. Sen jälkeen yritysyhteistyötä on tehty edelleen eri hankkeiden mahdollistamilla henkilöstö- ja toimintaresursseilla. Elinvoimatoimialan järjestäytyminen mahdollistaa yhä enemmän yhteisen resurssin käytön työllisyyden- ja elinkeinotulosalueiden välillä.

Yritysyhteistyöllä on löydetty yhteensä arviolta 300 työpaikkaa kemiläisille pitkään työttömänä olleille henkilöille. Kemi-lisä on ollut hyvä kannustin ja lisä palkkauksen tueksi. Tärkeintä yritysyhteistyön kehittämisessä on ollut ns. jalkautuva, matalan kynnyksen räätälöity palvelu ja neuvonta työllistämässä ja yrityksen tarpeisiin sopivan työntekijän tarjoaminen. Yritysyhteistyön kehittäminen perustuu pitkäjänteiseen ja luottamukselliseen yhteistyöhön. Tällä hetkellä yritysyhteistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä elinvoimatoimialalla (työllisyys ja elinkeinot) laajan toimijaverkoston kanssa ja mm. Te-toimiston ja Digipolis Oy:n työnantajapalveluja on tarjolla Työtä Kemissä!-hankkeen yhteispalvelupiste Pointissa. Painopiste on osaavan työvoiman välittämisessä yrityksille ja oppilaitosyhteistyö on tässä merkittävä kumppani.

Yritysyhteistyön kehittämisessä on edistytty erityisesti Työtä Kemissä!-hankkeen ja ÄRM-toiminnan sekä elinvoimatoimialan yhteisen työskentelyn ansiosta. Työllisyydenhoitoon ja yritysyhteistyöhön on rakentunut toimiva ekosysteemi. On tärkeää, että elinvoimatoimialalle turvataan henkilöstöresurssi yritys- sekä myös järjestöyhteistyöhön. Tällöin tunnetaan työnhakijat ja tunnistetaan heidän osaamisensa ja osaamisen parantamistarpeet. Näin voidaan välittää yrityksen tarpeita vastaava työvoimaa. Työtä Kemissä!-hankkeelle on haettu jatkoaikaa 30.10.2023 saakka, jolloin yrityskoordinaattorin ja järjestökoordinaattorin palkkaukseen saadaan 80 % ESR-rahoitus

Esimerkkejä Työtä Kemissä!-hankkeen (työllisyys) ja Koronasta Kasvuun-hankkeen (elinkeino) yritysyhteistyön kehittämisestä:

- "Minirekry", jossa kohtautetaan työnhakija ja työnantaja räätälöidysti ja matalalla kynnyksellä. Aiempien isompien rekrytilaisuuksien sijasta tarjotaan kohdennetumpaa palvelua.
- Yrittäjien aamukahvit. Tarjotaan yrittäjille kohtaustapausta ja keskustelufoorumi. Toteutettukorona-aikana etänä ja nyt hybridimallina. Jatkossa kokeillaan toimialakohtaisia aamukahveja. Aamukahveilla mukana kaupungin työllisyys- ja elinkeinopalveluiden lisäksi myös TE-toimiston työnantajapalvelut ja Digipolis Oy

- Valmennuspalvelut yrittäjille. Tarjotaan yrittäjille välineitä henkisen jaksamisen ja työhyvinvoinnin tukemiseksi. Ei siis pelkästään taloudellista tukea ja perinteistä yritysneuvontaa. Valmennuspalvelut hankittu ostopalveluna

8. Servitetaan kannustimet ("porkkana") yritysten työllistämiseen.

Käytännön asiakas- ja yritysysteistyössä työllisyyspalveluissa työllistämisen kynnyksen alentamiseksi välineinä ovat sekä taloudelliset kannustimet että osaavan työvoiman saamisen varmistaminen. Yritysneuvonnan lisäksi työllistämisen helpottamiseksi on käytössä Te-toimiston myöntämä palkkatuki, kaupungin myöntämä Kemi-lisä, tuki ja neuvonta palkkatuen hakemiseen, sopivien työntekijöiden välittäminen ja valmennus, oppisopimuskoulutus ja sen räätälöinti yritykselle sekä muut koulutukset ja palvelut. Koronapandemian aikana kaupunki on osallistunut yritysten taloudelliseen tukemiseen mm. työmarkkinatuen kuntaosuudella. Työllisyyspalveluissa on hyviä kokemuksia yritysten osaamis- ja työvoimatarpeiden kartoittamisesta ja työntekijöiden välittämisestä ko. tehtäviin. Taloudellisten kannusteiden sijaan usein suurempi haaste on löytää osaavaa työvoimaa. Tärkeä tulevaisuuden palvelu, matkalla kohti TE-2024 uudistusta, ovat elinvoimatoimialan yrityksille tarjoamat osaajien rekrytointitilaisuudet.

Lisäksi työllisyyspalvelujen henkilöstö on tehnyt aktiivista vaikutustyötä kansallisissa työryhmissä, joissa on valmisteltu mm. palkkatukiuudistusta, työttömyysturvaan tehtyjä uudistuksia, osatyökykyisten tukemista, Te-palvelujen sisältöä ja järjestämistä. Kaikilla uudistuksilla on tavoitteena helpottaa työllistämistä ja siihen liittyviä velvoitteita sekä sujuvoittaa lyhyidenkin työsuhteiden vastaanottamista.

Yritysten työllistämisen kannustimet on laaja kysymys ja sen selvittäminen paikallisessa yritys kentässä voidaan toteuttaa esim. oppilaitosyhteistyönä tai opinnäytteinä. Selvityksen tekoa voidaan esittää kaupungin ja oppilaitosten kumppanuussopimuksen mukaiseksi tehtäväksi. Palkkatukiuudistus on parhaillaan lausunnolla ja laki tulee voimaan 1.1.2023. Hallituksen tavoitteena on yksinkertaistaa palkkatukea koskevia säännöksiä ja lisätä siten palkkatuen käyttöä erityisesti yrityksissä. Uudistuksen tavoitteena on vähentää palkkatukeen liittyvää byrokratiaa yksinkertaistamalla palkkatukijärjestelmää siten, että järjestelmä olisi ennakoitavampi ja palkkatuen myöntö- ja maksatusprosessi nopeampi ja houkuttelisi työnantajia, erityisesti yrityksiä, palkkaamaan työttömiä työnhakijoita palkkatuella nykyistä enemmän. Palkkatuen käytön lisäämisen tavoitteena on edistää heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä ja sitä kautta nostaa työllisyysastetta. Uutena ehdotetaan 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea.

9. Sosiaalinen työllistäminen huomioidaan kilpailutuksessa. Otetaan käyttöön kevään 2022 aikana.

- "Valtio työllistäjänä": laaditaan suunnitelma tuoreen alueellistamispäätöksen mukaisesti, huomioiden strategia (esimerkiksi kiertotalous, Metsähallitus)

"Kemin kaupungin hankintaohje -kansallisten ja EU-kynnsarvojen ylittävät hankinnat" on hyväksytty KH 18.11.2019 § 396. Sen mukaan Kemin kaupungin hankinnat toteutetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä ja vastuullisella tavalla. Kaupungin hankinnoissa huomioidaan ympäristö- ja sosiaaliset kriteerit sekä mahdollistetaan pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia osallistua kilpailutuksiin. Sosiaalisilla näkökohdilla tarkoitetaan mm. seuraavia asioita:

- työllisyysmahdollisuuksien luominen nuorille, pitkäaikaistyöttömille ja ikääntyneille
- ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeudet
- sosiaalinen osallisuus
- yhdenvertaiset mahdollisuudet

Hankinnoilla työllistäminen tarkoittaa sitä, että julkinen hankkija liittää tarjouspyyntöönsä ja hankintasopimukseensa työllistämistä koskevan ehdon. Työllistämisehto voi olla sopimuksen erityisehto, ehdoton vaatimus tai vertailukriteerinä. Työllistämisehtoa voidaan käyttää eri hankintamenettelyissä ja sekä palvelu- että tavarahankinnoissa. Työllistämisehdon voi täyttää työllistämällä työsuhteeseen, oppisopimukseen, työkokeiluun, työharjoitteluun, työssäoppimiseen. "Hankinnoilla voidaan vaikuttaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden, nuorten, osatyökykyisten tai maahanmuuttajien työllistymiseen

Työllistämisehtojen soveltaminen sopii parhaiten palvelu- ja urakkahankintoihin, kuten sosiaali- ja terveysalan hankintoihin, rakentamiseen, korjaukseen sekä kunnostamiseen liittyviin hankintoihin, kuljetuspalveluhankintoihin, siivous- ja ateriapalveluiden hankintoihin, suuriin materiaalihankintoihin, esimerkiksi IT-hankinnat. Hallituksen "Hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelmassa" on mukana kuusi kaupunkia pilotoimassa työllistämisehdon käyttöä julkisissa hankinnoissa. Kuntien kokemusten mukaan työllistämisehdon käyttöönottoa kannattaa lähteä rohkeasti kokeilemaan, se sopii suurempiin hankintoihin, vaatii aikaa ja prosessissa korostuu markkinavuoropuhelun merkitys.

Työllisyyspalvelut on useita vuosia esittänyt kaupungin hankinnoissa kokeiltavaksi työllistämisehtoa ja on valmistellut tänä vuonna 2022 hankintatoimen kanssa työllistämisehdon käyttöä tulevilla hankinnoissa. Työllisyyspalvelujen roolina on auttaa tarjoajaa sopivan henkilön rekrytoinnissa, palkkatuen hakemisessa, osallistua markkinavuoropuheluun ja neuvoa työllistämiseen liittyvissä asioissa. Myös Kemi-lisä on käytettävissä voimassa olevien kriteerien puitteissa

Mikäli valtio jatkossa hajauttaa toimipaikkojansa, Kemi tuo aktiivisesti esille kiinnostuksensa sijoittautumispaikkana. Tällöin pystytään vastaamaan äkilliseen rakennemuutokseen ja tarpeeseen monipuolistaa kaupungin elinkeinorakennetta ja työpaikkoja.

Valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annettu laki uudistuu ja tulee voimaan vuoden 2022 alusta. Tasavallan presidentti vahvisti 15.7.2021 lain valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista. Laki toteuttaa alueellistamislainsäädännön uudistamista koskevaa hallitusohjelman linjausta ja sen taustalla on vuonna 2020 julkaistu valtion alueellisen läsnäolon strategia. Laki tulee voimaan 1.1.2022. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa valtion alueellisen läsnäolon suunnitelmallisuutta ja kokonaisuuden koordinaatiota koko maan kattavasti. Koordinaatio laajenee koskemaan valtion toimipisteverkoston lisäksi valtion palveluiden saatavuutta. Nykyisestä yksittäisten yksiköiden sijoittamisiin tai lakkauttamisiin keskittyvästä alueellistamisprosessista luovutaan ja nykyinen alueellistamislainsäädäntö kumotaan.

10. Työllisyysyksikön vaikuttavuuden arviointi, kehittäminen ja seuranta vuoden 2022 aikana

- Koulutuspolut / kohtaanto-ongelman ratkaisu (koulutusta aloille, jossa työntekijöitä tarvitaan tulevaisuudessa)

Kemin kaupunkistrategian 2022-2025 strategiset päämäärät ovat elinvoimainen kaupunki, hyvinvoivat asukkaat ja sujuva arki. Strategian toimenpiteiden mittareiksi työllisyyspalveluille on määritelty seuraavat:

- Työpaikkojen määrä Kemissä, avoimet työpaikat /kk*
- Työttömyysasteen lasku*
- Aktivointiaste*
- Työllistyneet / asiakasmäärä*
- Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta*
- Rakennetyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä*
- Työvoimakoulutuksiin ja omaehtoiseen opiskeluun osallistuneet*
- Myönnetyt Kemi-lisät*
- Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret/ eteenpäin ohjatut nuoret*
- Asiakasmäärä/ Jatkoon ohjatut asiakkaat*

Strategian toimenpiteiden mittarit ovat samoja, joita työllisyyspalvelut tulosalueella on seurattu koko sen toiminnan ajan. Em. mittareiden lisäksi seurataan palvelujen käyttöä, kuntouttavaa työtoimintaa, keskeyttämisä, asiakasmääriä/työntekijä, kela-maksua ja sen saajia, TYP-palvelun asiakasmääriä ja asiakkaiden etenemistä, Ohjaamon ja Pointin käyntimääriä, hankeasiakkuuksia ja niissä tapahtuvia muutoksia, yrityskäyntejä ja muita työntekijäkäyntejä, nuorten työpajatoiminnassa olevien etenemistä, veloitetyöllistettyjen määrää jne. Kaikella koottavalla ja seurattavalla tiedolla pyritään arvioimaan toiminnan tehokkuutta ja palvelujen vaikuttavuutta työllisyyden edistämiseksi ja sitä kautta kuntatalouteen.

Työllisyyspalvelut- tulosalueen asiakastyöstä vastaa työllisyysyksikkö (TYP-palvelu, palveluohjaus, kaupunkityöllistäminen, Kemi-lisä), Ohjaamo Kemi ja Työtä Kemissä!-ESR-hanke. Työllisyyspalvelujen asiakkaana ovat monialaista palvelua tarvitsevat työttömät työnhakijat, aktivointiehtoiset työnhakijat, rakennetyöttömät, veloitetyöllistettävät ja alle 30-vuotiaat nuoret sekä työnantajat. Työnhakija-asiakkaat ohjautuvat työllisyyspalvelujen asiakkaaksi pääsääntöisesti TE-toimiston kautta ja asiakkaita palvellaan yhdessä Te- toimiston kanssa. Vaikuttavuus syntyy siis aina yhteistyön ja yhdessä sovittujen palveluprosessien ja -toimintojen kautta.

Tämän hetken yksi suurimmista haasteista työmarkkinoilla on osaavan työvoiman saaminen ja se koskettaa kaikkia työnantajia, niin yrityksiä kuin julkista sektoriäkin. Haaste on ollut ennakoitavissa ja nähtävissä jo vuosia mutta toteutunut nopeasti. Työllisyyspalveluissakin on havaittu, että koulutus kasaantuu ja on henkilöitä, jotka eivät työllisty useista eri koulutuksista huolimatta. Osaaminen tai koulutus ei välttämättä vastaa alueen työpaikkojen tarvetta. Myös eri alojen vetovoimaisuutta tulisi lisätä. Haasteita työnhakijan näkökulmasta tuo myös se, että opintojen rahoitus voi näyttäytyä hyvin pirstaleisena ja vaikeaselkoisena (onko päätoimista vai sivutoimista, onko tutkintoon johtavaa, onko työvoimapolitiisesti perusteltua jne.)

Valtakunnallisesti ja paikallisesti työvoiman saamiseen ja kohtaanto-ongelmaan haetaan jatkuvasti ratkaisuja asiakas- ja uraohjausta kehittämällä sekä erilaisilla koulutusratkaisuilla. Tarjolla on monia kouluttautumismahdollisuuksia, räätälöityjä koulutusmalleja työnantajille, oppisopimuskoulutusta, jne. Myös kaupungin työllisyyspalveluissa on jo ensimmäisestä kuntakokeilusta lähtien eri hankkeilla kehitetty erilaisia koulutuspolkuja ja -malleja työvoiman saamiseksi. Työnhakijoiden

osaamisen kehittämiseksi, järjestetty rekry- ja koulutusmessuja, someviestintää eri alojen vetovoimamarkkinointiin, osaamiskartoituksia niin työnhakijoille kuin työntajille jne.

Hankeyhteistyö Lapin eri oppilaitosten, Lapin Te-toimiston ja Lapin Ely-keskuksen, työhönvalmennussäätiöiden ja työntajien kanssa on jatkuvaa toimintaa. Parhaillaan on valmistelussa ÄRM-toimintaan liittyvä Osaaminen edellä - ESR hankevalmistelu Kemin, Simon, Keminmaan, Tornion ja Lapin eri oppilaitosten kanssa. Hankkeen tavoitteena on osaavan työvoiman saannin turvaaminen, ennakointi ja joustavan yhteistyön ja opintopolkujen rakentaminen.

Elinvoimaa parantavat toimenpiteet

11. Kemi on aktiivinen toimija naapurikuntien kanssa (elinkeinotoiminnan yhteistyö).

Meri-Lapin kehittämiskeskus vetää Meri-Lapin elinkeinotiimiä, joka kokoontuu kuukausittain. Elinkeinotiimi keskustelee alueen yritysten tarpeista ja ajankohtaisista asioista. Vuonna 2021 ja 2022 osaajien riittävyys on noussut voimakkaasti esille ja siihen on valmisteltu kuntien yhteinen hanke Work in Sea Lapland. Hankkeen isäntänä toimii Tornion kaupunki/Business Tornio. Elinkeinotiimi myös valmistelee yhdessä mm. eri lausuntoja.

Kemin kaupungin elinvoimatoimiala on mukana Meri-Lapin SYP-verkostossa, joka on elinkeino-, koulutus- ja työllisyystoimijoiden yhteinen ajankohtaisfoorumi. Lisäksi elinvoimatoimiala on mukana alueellisissa hankkeissa muiden kuntien kanssa joko ohjausryhmässä tai toiminnassa.

Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toteuttamisessa kuntien välinen yhteistyö on tärkeää. Kemin kaupunki johtaa ÄRM-työtä. Kuntien välistä yhteistyötä tehdään kiinteästi hankkeiden kautta. Lisäksi tiivistynyt yhteistyö yrittäjäjärjestöjen kanssa on lisännyt ylikunnallista yhteistyötä.

12. Varmistetaan yritysmarkkinointi (yritystontit ja keskustan kehittäminen) riittävällä resursoinnilla ja/tai työn uudelleen organisoinnilla

Äkillisen rakennemuutoksen hankkeiden kautta on saatu lisättyä markkinointitoimenpiteitä. Vuoden 2021-2022 aikana on toteutettu mm. Kemintullin alueen markkinointikampanja, tuettu Kemitiimin toimintaa ja toteutettu Alma Median klikkikampanja, joka sisälsi näkyvyyden mm. Iltalehden ja Nettiauton sähköisissä alustoissa markkinoiden Kemin palvelutarjontaa hiihtolomaviikkojen aikana.

13. Ratkaistaan kaavoituksen aliresursointi 2022 talousarviossa

Kaavoituksen aliresursointi on ratkaistu ostopalveluilla ja vuoden 2022 kaavoituskatsaus on edennyt suunnitellussa aikataulussa.

14. Merellisen tuulivoimapuiston (Ajos) investoreiden selvittäminen

Selvitystyö on aloitettu, mutta se on kesken. Yhteistyötä tehdään mm. Lapin liiton kanssa.

15. Etätömahdollisuuksien kehittäminen Kemissä (nopeat nettiyhteydet, asuminen, tyhjien toimitilojen tarjoaminen)

Asumisen uusia ratkaisuja kehitetään kysyntälähtöisesti. Valmistelussa on

uusia asumisen muotoja huomioiden vuokra-asumisen, rivitalorakentamisen ja vetovoimaisten tonttien tarjonnan varmistaminen. Tyhjät toimitilat ovat esillä mm. Visit Keminsivustolla. Haasteena kaupungissa on löytää hyväkuntoisia, suhteellisen valmiita toimitiloja. Nopeiden nettiyhteyksien tarjonta etenee markkinaperusteisesti. Kemissä on mm. keskusta-alueella 4G- ja 5G-yhteydet.

16. Koulutuspaikkojen turvaaminen (edunvalvonta) ja korkeakoulupaikkojen lisääminen (yliopistokeskus/korkeakouluyhteisö)

Lapin liitto ja Lapin Kauppakamari ovat esittäneet valtioneuvostolle koulutuspaikkojen turvaamista etenkin huomioiden Meri-Lapin alueen suurinvestoinnit. TKI- ja koulutuksen osaamiskeskusta/-keskittymää (Arctic hub) selvitetään yhdessä Keminsivustolla Oy:n kanssa. Yliopistokeskuksesta on tehty valtuustoaloite (kaupunginvaltuusto 31.05.2021 § 67), johon selvitetään kuntayhteistyömahdollisuutta ja opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntoa.

17. Kotimaan matkailun jatkuva kehittäminen (mm. rantaviiva ja saaristo). Selkeä roolijako kotimaan ja ulkomaan matkailussa, kuka markkinoi, kehittää ja vastaa mistäkin?

Elinvoimatoimiala tekee yhä tiivistyvää yhteistyötä Keminsivustolla Oy:n ja muiden matkailutoimijoiden kanssa. Elinkeinopalveluissa on palkattuna matkailuasiantuntija, joka koordinoi ja viestii alueen matkailutoiminnasta. Lisäksi tällä hetkellä on käynnissä Matkailun ja palvelualojen elpymissuunnitelma – master plan Kemi –hanke ja Perämeren saaristomatkailun kehittämishanke. Master plan Kemi –hankkeen tavoitteena on lisätä ja vahvistaa Keminsivustolla alueen matkailun ja kaupan ja palvelualojen liiketoimintaa ja toimintaedellytyksiä yhteisellä kehittämissuunnitelmalla (master plan 2030), laajentamalla yhteistyöverkostoja sekä mahdollistamalla laadukkaammat ja kilpailukykyiset palvelut matkailijoille. Tämän myötä selkeytetään toimijoiden roolijakoakin. Perämeren saaristomatkailun kehittämishankkeessa edistetään Keminsivustolla houkuttelevuutta matkakohteena nojaten merellisyyteen, saaristoon ja Sisäsatamaan.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa oheisen lausunnon kaupunginvaltuustolle vastauksena Sosiaalidemokraattisen, Kokoomuksen, Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmien yhteiseen aloitteeseen kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti antaa oheisen lausunnon kaupunginvaltuustolle vastauksena Sosiaalidemokraattisen, Kokoomuksen, Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmien yhteiseen aloitteeseen kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta. Lisäksi kaupunginhallitus edellytti, että aloitteessa esitettyjä näkökulmia jatkovalmistellaan lautakunnissa kaupunkistrategian ja talousohjelman tavoitteiden mukaisesti tarkempien konkreettisten toimenpiteiden sekä mittareiden kehittämiseksi ja kirjaamiseksi. Esitykset ja toimenpiteet tulee olla osana vuoden 2023 talousarviota.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä oheisen lausunnon tiedoksi vastauksena Sosialidemokraattisen, Kokoomuksen, Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmien yhteiseen aloitteeseen kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta.

Kaupunginhallitus on edellyttänyt, että aloitteessa esitettyjä näkökulmia jatkovalmistellaan lautakunnissa kaupunkistrategian ja talousohjelman tavoitteiden mukaisesti tarkempien konkreettisten toimenpiteiden sekä mittareiden kehittämiseksi ja kirjaamiseksi. Esitykset ja toimenpiteet tulee olla osana vuoden 2023 talousarviota.

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi oheisen lausunnon tiedoksi vastauksena Sosialidemokraattisen, Kokoomuksen, Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmien yhteiseen aloitteeseen kaupungin toimintojen ja palveluiden järjestäminen ja tarjoaminen tavalla, joka tukee elinvoimaa ja työllisyyttä, lisää hyvinvointia sekä tasapainottaa taloutta.

Kaupunginhallitus on edellyttänyt, että aloitteessa esitettyjä näkökulmia jatkovalmistellaan lautakunnissa kaupunkistrategian ja talousohjelman tavoitteiden mukaisesti tarkempien konkreettisten toimenpiteiden sekä mittareiden kehittämiseksi ja kirjaamiseksi. Esitykset ja toimenpiteet tulee olla osana vuoden 2023 talousarviota.